

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	
2	YHTEISKUNNALLISET MUUTOKSET JA NIIDEN VAIKUTUKSET NAISEN ROOLIIN, ÄITIYDEN KOKEMUKSEEN JA SEKSUAALISUUTEEN	7
2.1	Arvot ja normit muutoksessa	7
2.2	Seksuaalisen pidättyvyyden sukupolvi	7
2.2.1	Yhteiskuntaäitiys ja maternalismi ajan ideologioina	8
2.2.2	Luokkaerot, äitiyden mahdollisuudet ja siveellisyys	9
2.2.3	Väestöpolitiikka ja väestön lisääminen	10
2.2.4	Seksuaalisuus, naisen rooli ja äitiys	11
2.2.5	Sodan tuomat muutokset	12
2.3	Seksuaalivallankumouksen sukupolvi	13
2.3.1	Radikaali feminismi kumoaa maternalismin	13
2.3.2	Feminismin tavoitteet	14
2.3.3	Feminismin vaikutus naisen seksuaalisuuteen, naisen rooliin ja äitiyteen	14
2.3.4	Yhteiskuntapoliittiset uudistukset	15
2.4	Tasa-arvoistuva ja samaistuva sukupolvi	16
2.4.1	Seksuaalisuus, naisen rooli ja äitiys	17
2.4.2	Tavattoman onnelliset ja ahdistuneet naiset	17
2.4.3	Lakiuudistukset	19
2.5	Uudenlainen nainen kätilötyön asiakkaana	21
3	RASKAUDENAJAN EETTISET SOLMUKOHDAT	25
3.1	Muuttuvat ja kehittyvät hoitokäytännöt ja etiikka	25
3.2	Naisen raskaudenaikaan liittyvät eettiset ongelmat	25
3.3	Raskaudenkeskeytys	26
3.3.1	Raskaudenkeskeytyksen hoitopolku	27
3.3.2	Raskaudenkeskeytysmenetelmät	29
3.3.3	Laki raskaudenkeskeyttämisestä	29
3.3.4	Naisten kokemuksia raskaudenkeskeyttämisestä	31
3.3.5	Raskaudenkeskeyttämiseen liittyvät eettiset ongelmat	32
3.4	Prenataaliseulonnat ja sikiödiagnostiikka	34
3.4.1	Prenataaliseulonnat ja sikiödiagnostiikka osana neuvolatoimintaa	34
3.4.2	Prenataaliseulontaa ja sikiödiagnostiikkaa koskeva lainsäädäntö	36
3.4.3	Naisten tieto, päätöksenteko ja kokemukset prenataaliseulonnasta ja sikiödiagnostiikasta	37
3.4.4	Prenataaliseulontaan ja sikiödiagnostiikkaan liittyvät eettiset ongelmat	38
3.5	Päihdeäidit	39
3.5.1	Päihdeäidin hoitopolku	40
3.5.2	Päihdeäidin hoitoa ohjaava lainsäädäntö	41
3.5.3	Päihdeäitien omia kokemuksia hoidosta	42
3.5.4	Päihdeäidit ja eettiset ongelmat	43
4	KÄTILÖN TYÖTÄ OHJAAVAT PERIAATTEET EETTISISSÄ SOLMUKOHDISSA	
4.1	Eettisten ongelmien luonne kätilön näkökulmasta	45
4.2	Kätilötyön määritelmä työn perustana	46
4.3	Kätilön ammattietiikka ja työtä ohjaavat periaatteet	47
4.3.1	Lainsäädäntö	47
4.3.2	Kansainvälinen eettinen koodisto	48
4.3.3	Yhteisesti sovitut arvot ja periaatteet	49

5	KÄTILÖN ROOLI EETTISISSÄ SOLMUKOHDISSA	53
5.1	Kätilö naisen tukijana ja ohjaajana	53
5.1.1	Asiakaskeskeisen vuorovaikutuksen eettiset osat	53
5.1.2	Informaation sisältö ja keskustelun luonne	54
5.2	Kätilö ihmisenä - yksilön eettiset näkökulmat ja sen vaikutus kätilön työhön	55
5.3	Kätilö yhteiskunnallisena vaikuttajana	56
6	OPINNÄYTETYÖN TAVOITE, TARKOITUS JA TEHTÄVÄT	57
7	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	58
7.1	Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus	58
7.2	Tutkimusaineiston hankinta	59
7.3	Sisällönanalyysin toteutus	60
8	TUTKIMUSTULOKSET	64
8.1	Taustatekijät	64
8.1.1	Koulutus	64
8.1.2	Ikä ja työkokemus vuosina	64
8.2	Eettiset ongelmat raskaudenkeskeytyksessä	66
8.2.1	Naisen itsemääräämisoikeuden ihannointi	66
8.2.2	Tarve kontrolloida elämää	66
8.2.3	Naisen intymiteettiä ei arvosteta	67
8.2.4	Keskeytysten tekeminen on kätilölle henkisesti kuormittavaa	68
8.2.5	Psyykkiset ongelmat ja ristiriitaiset tunteet	69
8.3	Eettiset ongelmat prenataaliseulonnessa ja sikiödiagnostiikassa	70
8.3.1	Ristiriita seulontojen vapaaehtoisuuden ja naisten harkitsemattoman osallistumisen välillä	70
8.3.2	Naisen itsemääräämisoikeus ohittaa syntymättömän lapsen oikeudet	71
8.3.3	Seulontojen tekeminen herättää kätilössä riittämättömyyden tunteita	71
8.3.4	Kätilöillä ei ole eettistä vastuuta	72
8.3.5	Seulassa kiinni jääminen vaikuttaa negatiivisesti raskauskokemukseen	73
8.3.6	Perhe on suuren päätöksen edessä, josta eettinen vastuu on yksin heillä	73
8.3.7	Psyykkiset ongelmat	74
8.4	Päihteisiin ja raskauteen liittyvät eettiset ongelmat	74
8.4.1	Naisen itsemääräämisoikeus polkee jalkoihinsa kohtuvauvan hyvän	74
8.4.2	Naisen subjektiivinen oikeus käyttää päihteitä ohittaa lapsen oikeuden syntyä terveenä	75
8.4.3	Isiä ei kohdella tasa-arvoisesti äitien kanssa	76
8.4.4	Työ on kätilöille eettisesti ja henkisesti kuormittavaa	76
8.4.5	Kätilön tehtävä on jakaa tietoa ja tukea, mutta eettinen vastuu on äidillä	77
8.4.6	Päihteiden käytöstä johtuvat negatiiviset tunteet	77
8.4.7	Päihdeäitien monitahoiset ongelmat	78
9	POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET	79
9.1	Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	79
9.2	Tulosten tarkastelu ja johtopäätökset	81
9.3	Opinnäytetyön tekeminen	83
	LÄHTEET	85
	LIITTEET	90

